



såm^l

2025

DELÅRSREDOVISNING JANUARI-AUGUSTI



BJbHdZr0eg-HJGH0-rRex

INNEHÅLL

Om SÅM	3
Förvaltningsberättelse, väsentliga händelser januari-augusti	5
Finansiell information SÅM	10
Redovisningsprinciper	17
Förbundsdirektionens godkännande	18



OM SÅM

BAKGRUND

SÅM tog över det kommunala ansvaret för insamling och hantering av hushållsavfall den 1 januari 2018. SÅM står för Samverkan Återvinning Miljö, och är ett kommunalförbund som gemensamt bildats av Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner. Med inträdet av Hylte kommun tar SÅM över renhållningsansvaret i en femte medlemskommun från och med 1 januari 2026.

UPPDRAG

SÅM:s uppdrag är att ansvara för sophämtning, slamtömning, materialbehandling, gröntippar och återvinningscentraler i Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner. Vi tror på en hållbar framtid och att vi tillsammans kan göra skillnad. Vi vill öka servicegraden till våra abonnenter, bidra till en långsiktigt hållbar utveckling, samt förbättra förutsättningarna för att ta vår region högre upp i den så kallade avfallstrappan, mot mer förebyggande, återanvändning och återvinning. Vi arbetar strategiskt och målinriktat för att minska avfallet i vår region. Det avfall som ändå uppstår vill vi i så stor utsträckning som möjligt återanvända eller återvinna för att på så sätt bidra till en framtid som håller länge.

ORGANISATION

SÅM är ett kommunalförbund, vilket kan beskrivas som en kommun i miniformat. Vårt högsta beslutande organ är förbundsdirektionen, som består av två ledamöter och två ersättare utsedda av respektive kommuns kommunfullmäktige. Direktionens ledamöter och ersättare väljs på fyra år räknat från och med den 1 januari året efter ordinarie val till fullmäktige ägt rum.

Direktionen väljer för varje mandatperiod bland sina ledamöter ordförande och vice ordförande med två års uppdrag. Uppdraget som ordförande respektive vice ordförande cirkulerar mellan medlemskommunernas ledamöter. Direktionen beslutar om förbundets större inriktningsfrågor (vad), medan tjänsteorganisationen utför uppdragen (hur). Direktionen utser även en förbundsdirektör som verkställande tjänsteman.

Ordinarie ledamöter i SÅM:s direktion under gällande mandatperiod:

Ordförande:

Marie Johansson (S), Gislaveds kommun

Vice ordförande:

Kristine Hästmark (M), Gnosjö kommun

Ordinarie ledamöter:

Kjell Örtlund (MiG), Gislaveds kommun

Camilla Karlsson (S), Gnosjö kommun

Gert Jonsson (M) Vaggeryds kommun

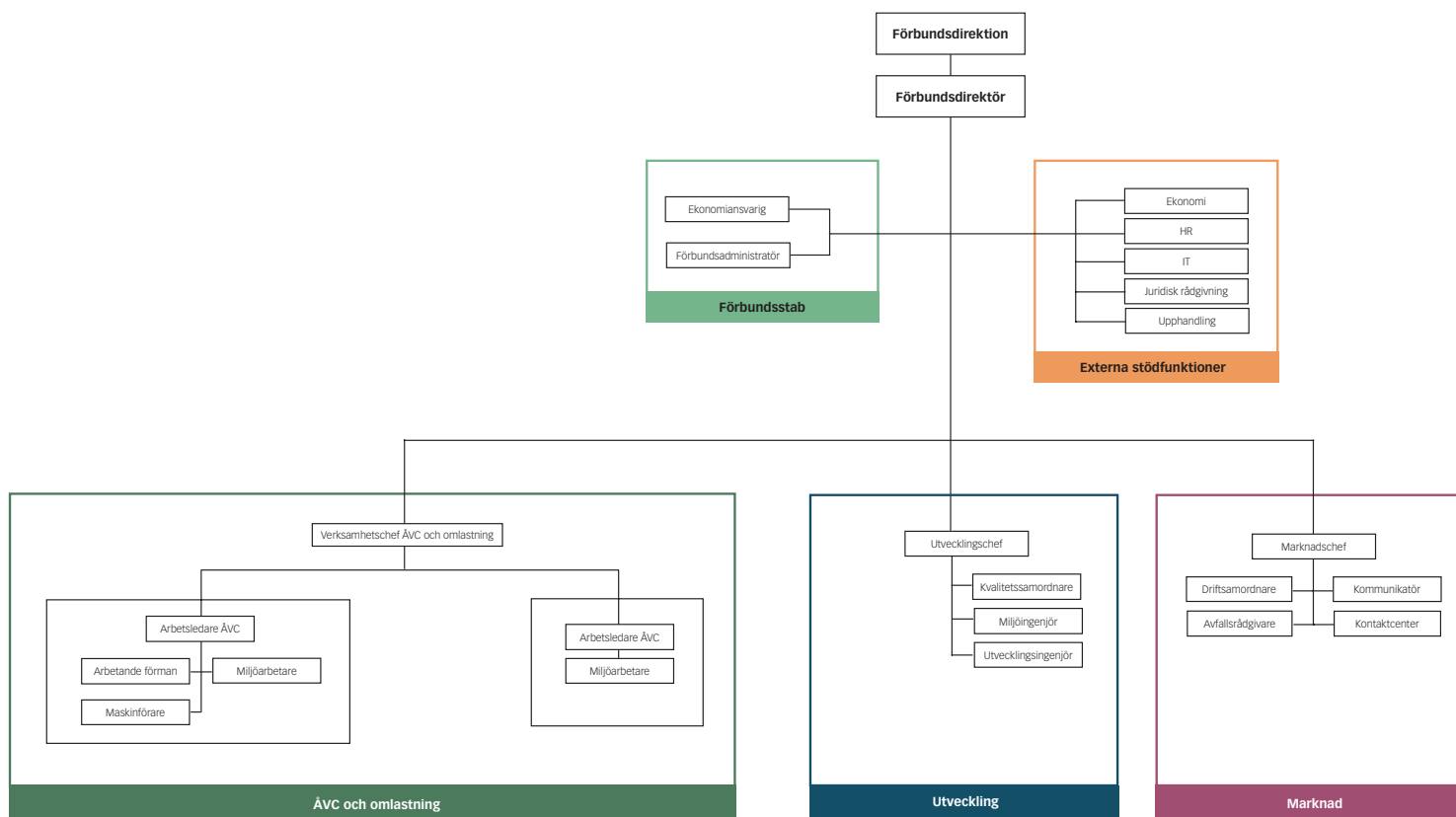
Klas Gustavsson (EMP), Vaggeryds kommun

Anetté Myrvold (S), Värnamo kommun

Tobias Petterson (M), Värnamo kommun

Ronny Löfquist (S), Hylte kommun (fr.o.m 2025-08)

Stina Isaksson (SD), Hylte kommun (fr.o.m 2025-08)



 SÅM har idag totalt 33 tillsvidareanställda, varav 15 är stationerade på kontoret i Skillingaryd och 18 är verksamma på de åtta återvinningscentraler som är placerade ute i de olika kommunerna. Utöver tillsvidareanställda tillkommer även visstids- och timanställda. Vissa tjänster inom ekonomi, upphandling, IT och personal köps in av Vaggeryds kommun.

EKONOMI OCH BUDGET

SÅM är en egen organisation i form av ett kommunalförbund. Den kommunägda mark som används för verksamheten i form av återvinningscentraler, gröntippar och omlastningsstationer arrenderas av SÅM.

Varje kommun har tecknat borgen för SÅM:s lån fördelat utifrån befolkningensmängd. Gislaveds kommun uppbär 33 % av förbundets totala gemensamma kostnader, Gnosjö kommun 11 %, Vaggeryds kommun 17 % och Värnamo kommun 39 %.

Kommunalförbundet finansieras genom renhållningstaxan och har en egen budget som under en treårsperiod förväntas generera ett nollresultat. Verksamhetsbudget för 2025 samt investeringsplan gällande 2025-2027 finns upprättad.

Förbundets budgetprocess är uppdelad i helår och tertial.



 T v: Under årets första åtta månader har ett aktivt arbete pågått kopplat till införandet av fastighetsnära förpackningsinsamling i samtliga GGVV-kommuners flerbostadshus.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

VÄSENTLIGA HÄNDELSE JANUARI-AUGUSTI 2025

FASTIGHETSNÄRA INSAMLING I FLERBOSTADSHUS

Regeringen har sedan tidigare beslutat att alla hushåll i Sverige ska kunna lämna sina förpackningar fastighetsnära senast den 1 januari 2027. Syftet är att fler förpackningar ska återvinnas och behovet av nya råvaror minska. Med fastighetsnära förpackningsinsamling blir det också enklare för hushållen att lämna sitt utsorterade förpackningsavfall till återvinning. Kravet på fastighetsnära insamling omfattar pappersförpackningar, plastförpackningar, ofärgade- respektive färgade glasförpackningar, metallförpackningar och tidningar/returpapper, utöver som tidigare matavfall och restavfall.

För villor har SÅM redan infört fastighetsnära förpackningsinsamling i GGV-kommunerna genom FNI via fyrfack. För flerbostadshus införs insamlingen successivt under åren 2025-2026 med början 1 september när den upphandlade insamlingsentreprenaden startar. Under årets första åtta månader har ett aktivt arbete bedrivits kopplat till

införandet, bland annat genom omfattande kontakter med fastighetsägare för rådgivning och besök, inventering av avfallsutrymmen samt framtagande av informationsmaterial till såväl fastighetsägare som hyresgäster. När SÅM tar över förpackningsinsamlingen i upphandlad regi, avslutas den tidigare auktorisationen. I det första skedet under hösten tas den förpackningsinsamling som skett av privata aktörer inom ramen för auktorisationen över, och utbyggnaden kommer därefter ske löpande under resten av detta och nästa år. Under våren fattades även det slutliga formella beslutet om Hylte kommuns inträde i SÅM. SÅM tar över det kommunala renhållningsansvaret från och med 1 januari nästa år och med detta följer att SÅM kommer införa fastighetsnära insamling av förpackningar i såväl småhus och flerbostadshus i Hylte kommun under år 2026.

HYLTE KOMMUN BLIR SÅM:S FEMTE MEDLEMSKOMMUN

Under år 2024 inkom kommunfullmäktige i Hylte kommun med en formell ansökan om att inträda som medlemskommun i SÅM. SÅM:s förbundsdirektion beslöt i sitt yttrande att bejaka ansökan och ett positivt beslut fattades i respektive kommunfullmäktige under senhösten samma år. En ny medlem i kommunalförbundet har slutligen antagits när samtliga

medlemmars fullmäktige bifallit ansökan och en ny förbundsordning fastställts, vilket skedde nu under sommaren 2025. Inträdet innebär att SÅM övertar det kommunala renhållningsansvaret i Hylte kommun från och med den 1 januari 2026. Under vår och sommar har ett intensivt arbete kopplat till inträdet pågått och kommer att intensifieras ytterligare under hösten. Parallellt med arbetet inför inträdet, arbetar SÅM även med att förbereda ett införande av fastighetsnära insamling hos såväl småhus som flerbostadshus i Hylte kommun under 2026. För Hylte kommun kommer en övergångstaxa antas för 2026 i och med att verksamheten succesivt kommer att anpassas till SÅM:s förutsättningar.

OMBYGGNATION GNOSJÖ ÅTERVINNINGSCENTRAL

Under sensommaren påbörjades ett arbete med att rusta upp återvinningscentralen i Gnosjö. Syftet är att skapa ett säkrare trafikflöde och att underlätta för besökare att lämna hushållens utsorterade grovavfall inklusive farligt avfall, förpackningar samt tidningar. Arbetet omfattar att leda om trafikflödet, flytta förpackningsinsamlingen närmare in- och utfart, asfaltering av flera ytor samt att en ny personalmodul kommer att sättas på plats.

Ombyggnationen planeras vara klar under senare delen av hösten och anläggningen kommer att ha öppet som vanligt under den inledande och avslutande delen av byggtiden. Under cirka en månad kommer dock återvinningscentralen att stänga. Under stängningen utökas öppettiderna på Hillerstorps återvinningscentral och besökare hänvisas under denna period dit eller till någon av SÅM:s andra återvinningscentraler.

OMBYGGNATION GISLAVEDS ÅTERVINNINGSCENTRAL

Parallellt med ombyggnationen av Gnosjö återvinningscentral pågår även planeringen inför en ombyggnation av Gislaveds återvinningscentral där en upphandling av byggentreprenör är genomförd. Ombyggnationen kommer att genomföras i två etapper med start under senhösten och slutligt färdigställande under våren 2026.

PLOCKANALYS FRÅN HUSHÅLL OCH FRAKTIONEN ENERGIÅTERVINNING

SÅM genomför återkommande en plockanalys vartannat år, och plockanalysen är även en av mätmetoderna för att följa upp SÅM:s mål i

avfallsplanen. Plockanalysen innebär att en i förväg bestämd mängd hushållsavfall plockas ut och sorteras för att därigenom kartlägga avfallets sammansättning. Även om plockanalysen ger en ögonblicksbild, bidrar analysen till värdefulla insikter kring kvaliteten på källsorteringen samt vilka material som förekommer i avfallet.

Under våren genomfördes en plockanalys av mat- respektive restavfall från villor och flerbostadshus. Resultatet för restavfallsfraktionen visar bland annat att andelen tidningar och förpackningar har ökat något i både flerbostadshus och villor jämfört med föregående analys. Likaså har mängden textilier i restavfallet ökat något i flerbostadshus men samtidigt minskat hos villor jämfört med för två år sedan. Mängden farligt avfall i restavfallsfraktionen har också ökat något i flerbostadshus, medan nivån är oförändrad hos villor. Plockanalysen visar även att mängden oundvikligt matavfall i restavfallet har minskat medan det däremot har ökat i matavfallsfraktionen. Nytt för i år var även en plockanalys av fraktionen för grovavfall (energiåtervinning) på två av SÅM:s återvinningscentraler (Vaggeryd och Värnamo). Resultatet visar bland annat att en viss del återvinningsbart material återfinns i fraktionen men även föremål som skulle kunna gå till återbruk. Likaså små mängder farligt avfall respektive elavfall. Utifrån plockanalysens resultat kommer SÅM fortsatt att arbeta aktivt för bra kvalitet på de utsorterade fraktionerna.

KRAV PÅ SEPARAT UTSORTERING AV TEXTILAVFALL

Den 1 januari 2025 trädde krav på separat utsortering och insamling av textilavfall för såväl hushåll och verksamheter i kraft. Lagkravet omfattar kläder, väskor och accessoarer av textil, hemtextil och inredningstextil. Kommunerna ansvarar för det så kallade kommunala textilavfallet vilket framförallt kommer från hushåll. SÅM samverkar sedan tidigare med tre olika hjälporganisationer för insamling av textilier på återvinningsstationer och återvinningscentraler, vilka har fortsatt med insamlingen sedan det nya kravet kom.

Lagändringen har inneburit att mycket stora volymer textilavfall sorterats ut och lämnats till insamling såväl nationellt som lokalt, och trycket har varit högt på samlingsaktörerna med överfulla textilbehållare som följd. Som ett sätt att minska det stora inflödet till aktörerna införde SÅM under sommaren ett separat flöde för trasig och skadad textil på samtliga återvinningscentraler, och även på detta flöde har trycket varit stort. Trots införandet av det separata flödet har samlingsaktörerna aviserat en mycket



fiskeredskap som är helt eller delvis gjorda i plast. Insamlingsansvaret är en konsekvens av ett infört producentansvar vars syfte är att öka återvinningen och återanvändningen av fiskeredskap samt att minska nedskräpningen. SÅM har löst insamlingsansvaret genom att införa kärl för insamling av fiskeredskap på samtliga återvinningscentraler, dit hushållen är välkomna att lämna fiskespön, fiskenät, håvar och burar för kräft- eller hummerfiske med mera.

FÖRPACKNINGSINSAMLING PÅ TORG, I PARKER SAMT PÅ ANDRA POPULÄRA PLATSER

Från och med år 2026 är kommunerna skyldiga att samla in förpackningsavfall från vissa torg, parker och andra populära offentliga platser. Ansvar för ytterst kommunernas enheter för gaturenhållning och skyltning, men under våren och sommaren har SÅM och gatu-/parkförvaltningarna gemensamt genomfört ett projekt där insamling av förpackningar under en period har skett via kärlskåp på torget i Skillingaryd. Under hösten kommer testet att utvärderas, så att kommunerna därefter kan ta ställning till hur denna typ av förpackningsinsamling bäst utförs inom GGKV-kommunerna.

KOMMUNIKATIONSINSATSER

Under året har det pågående utvecklingsarbetet av extern webbplats fortsatt. Syftet med en ny webbplats är att bättre uppfylla gällande standarder och lagkrav men också att kunna möta allmänhetens behov av tydlig och lättillgänglig information. Under sommaren genomfördes användartester tillsammans med den upphandlade webbyrån. Lanseringen planeras ske under senhösten.

Ett flertal kommunikationsinsatser har även genomförts i enlighet med upprättad verksamhetsplan för året. Under våren och försommaren genomfördes en digital kampanj för att uppmuntra till användning av flergångsförpackningar, med bland annat en film i sociala medier. Under sommaren lanserades även en mindre kampanj på tema avfallsförebyggande med fokus på textil och DIY (Do It Yourself). I samband med kampanjen upprättades en ny sektion på den externa webbplatsen där goda exempel på återbruk och miljömässigt hållbara val samlas.

Under sensommaren och början av hösten genomförs en kampanj med syfte att minska mängden matsvinn. Till detta utarbetas även ett kommunikationskit för flerbostadshus som fastighetsägare själva kan välja

ansträngd situation under sensommaren och fler åtgärder kommer behöva ske framåt.

I juli månad fattade regeringen beslut om en revidering av vilket textilavfall som ska sorteras ut och samlas in separat. Enligt det nya beslutet ska viss trasig eller fläckig textil, som försvårar återbruk eller materialåtervinning, inte samlas in separat från och med den 1 oktober 2025. För hushållens del innebär det att sådant textilavfall åter kan slängas i restavfallet medan textil som kan återbrukas eller materialåtervinnas som tidigare ska lämnas till textilinsamling. I vilken omfattning ändringarna kommer att påverka volymer och flöden är svårt att uppskatta.

Med förändringen vid årsskiftet fick kommunerna även ansvar för insamlingen av kommunalt textilavfall från detaljhandeln. SÅM har valt att hantera denna insamling genom en auktorisation, det vill säga att det enbart är SÅM eller entreprenörer som är godkända av SÅM som får samla in sådant textilavfall. Det har dock ännu varit svårt att få någon entreprenör att ansluta sig till auktorisationen.

INSAMLING AV TRASIGA FISKEREDSKAP

Vid årsskiftet trädde en ny lag i kraft som gav kommunerna ansvar att samla in trasiga

att nyttja i sitt arbete. Kitet kommer att leva kvar som material för nedladdning även efter avslutad kampanj.

EVENT OCH STUDIEBESÖK

Under årets första åtta månader har stort fokus legat på det kommande införandet av fastighetsnära förpackningsinsamling i flerbostadshus och SÅM har genomfört informationsbesök hos såväl kommunala fastighetsbolag som hos enskilda hyresfastigheter/bostadsrättsföreningar. Därutöver har ett par skolbesök genomförts där eleverna har fått lära sig om återvinning samt smarta avfallsförebyggande val. Under året har en ökad efterfrågan kring deltagande på informationsträffar märkts, vilket är positivt.

VERKSAMHETSMÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

AVFALLSPLAN OCH VERKSAMHETSPLAN

Avfallsplan 2024-2030 omfattar sex gemensamma målområden för GGVV-kommunerna; Förebygga avfall, Öka återanvändningen, Välfungerande återvinning, Minska avfallets farlighet, Människan i fokus och Minska nedskräpningen. Syftet med varje målområde specificeras genom strategier och varje målområde innehåller specifika mål för kommunerna respektive SÅM samt förslag på åtgärder.

Med utgångspunkt i den långa planperioden och att omvärldsförutsättningarna ständigt förändras, innehåller avfallsplan 2024-2030 inga definitiva åtgärder. SÅM och kommunerna planerar istället konkreta åtgärder i sin årliga verksamhetsplanering. I början av året arbetade SÅM fram ett förslag till verksamhetsplan för 2025 med ett flertal åtgärder direkt kopplade till målsättningarna i avfallsplanen. Majoriteten av åtgärderna består av kommunikativa insatser, återbruksinsatser och utveckling av återvinningscentralerna.

SÅM har tre mätmetoder för uppföljning av uppsatta mål och åtgärder i avfallsplanen. Dessa är kundundersökningen Svensk Avfallshantering som genomförs vartannat år, en plockanalys för att undersöka avfallets sammansättning i stickprov från hushållen och som även denna genomförs vartannat år, senast under våren 2025 samt årlig statistik över insamlade avfallsmängder. För möjlighet till löpande uppföljning under planperioden, har SÅM delat upp målen under respektive målområde till årliga etappmål.

Avfallsplanen anger även att en delavstämning ska

genomföras vartannat år, första gången år 2025 med en redovisning av aktuell måluppfyllelse och genomförda åtgärder. En rapport sammanställdes under sommaren och redovisades till förbundsdirektionen under augusti månad. Delavstämningen visar att hittills genomförda åtgärder har haft resultat och att SÅM har uppnått flera etappmål. Det är dock fortfarande förhållandevis tidigt i planperioden och det återstår således att se om den positiva trenden kommer att kvarstå. För vissa mål visar dock delavstämningen en negativ utveckling trots genomförda åtgärder; detta gäller framförallt uppkomsten av mängden matsvinn samt vilja till hållbara val och konsumtionsvanor för att minska mängden avfall. SÅM kommer att fortsätta arbeta aktivt för att uppnå avfallsplanens mål.

REVIDERING AV LOKALA AVFALLSFÖRESKRIFTER

Under året har revideringsarbetet av de lokala avfallsföreskrifterna fortsatt. Avsikten var att kunna ställa ut avfallsföreskrifterna för allmänhetens synpunkter under sommaren, men på grund av förändringar inom avfallslagstiftningen har fler justeringar behövt göras. Den nya målsättningen är att kunna ställa ut föreskrifterna under hösten så att de därefter kan antas i respektive medlemskommun. Avsikten är att föreskrifterna även ska kunna antas i Hylte kommun inför inträdet i SÅM. Tillsammans utgör avfallsplanen och de kommunala avfallsföreskrifterna den så kallade renhållningsordningen som beskriver regler och strategiska planer för hantering av hushållens avfall, så kallat kommunalt avfall.

PERSONALREDOVISNING

SÅM har totalt 33 inrättade tillsvidareanställningar. Av dessa är 15 medarbetare stationerade på kontoren i Skillingaryd och 18 medarbetare på återvinningscentralerna ute i kommunerna. Utöver tillsvidareanställda tillkommer även visstids- och timanställda. Vissa tjänster inom ekonomi, upphandling, IT och HR köps in av Vaggeryds kommun.

Antal anställda	Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidareanställda*	18	15	33
Visstidsanställda/Vikariat	4	10	14
Årsarbetare**	16,85	17,0	33,85

* Antal tillsvidareanställda 2025-08-31.

** Tjänstgöringsgrad omräknat till heltid.

Sjufrånvaro	Kvinnor	Män	Totalt
Antal timmar	520	926	1446
Sjukfrånvaro %	2,43	3,97	3,23
Sjukfrånvaro över 60 dgr %	30,45	0,00	10,94



 Under året har SÅM tagit emot studiebesök samt besökt skolklasser i olika årskurser. SÅM har även genomfört informationsbesök hos såväl kommunala fastighetsbolag som hos enskilda hyresfastigheter/bostadsrättsföreningar inför att fastighetsnära insamling ska införas hos flerbostadshus.

PERSONAL- OCH ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR

I slutet av förra året valde verksamhetschefen för ÅVC och omlastning att säga upp sig till förmån för nytt uppdrag. En rekryteringsprocess genomfördes med hjälp av ett lokalt rekryteringsföretag och en ny medarbetare tillträdde tjänsten i början av april. I början av årets fattades även beslut om att inrätta en ytterligare arbetsledartjänst inom ÅVC-verksamheten. När Hylte kommun inträder som femte medlemskommun i SÅM växer förbundet geografiskt, varpå behov finns av att kunna dela upp anläggningar och arbetsledarskap i två geografiskt likvärdiga områden. En rekrytering genomfördes under våren och i mitten av augusti tillträdde en ny arbetsledare för området Vaggeryd och Värnamo inklusive omlastning. SÅM:s arbetsledare sedan tidigare kommer att ansvara för område Gnosjö, Gislaved och Hylte.

Även en medarbetare inom kontaktcenter valde att avsluta sin anställning i slutet av förra året. Tjänsten var tidigare tidsbegränsad, men utifrån verksamhetens behov fattade SÅM beslut om att inrätta tjänsten permanent. En rekrytering genomfördes runt årsskiftet och i februari tillträdde en ny tillsvidareanställd medarbetare tjänsten.

KOMPETENSUTVECKLING

SÅM arbetar kontinuerligt med kompetensutveckling inom verksamheten. För medarbetare på kontoret har kompetenshöjande insatser hittills under året inneburit avfallsjuridik, systemkunskap och krisberedskap/kontinuitetshantering. Inom ÅVC-verksamheten har utbildning för hjullastarkort genomförts för nya medarbetare och senare under hösten kommer en utbildning inom hantering av farligt avfall att genomföras.

FÖRÄLDRALEDIGHETER

Några medarbetare har varit partiellt föräldralediga under året. Ingen medarbetare har varit föräldraledig på heltid.

PERIODENS RESULTAT

INTÄKTER

Intäkterna för SÅM ligger plus 1 028 tkr mot budget. De ökande intäkterna beror bland annat på högre ersättning från förpackningsproducenterna (1 072 tkr), taxeintäkterna (873 tkr) och ej budgeterade intäkter (390 tkr). Material från återvinningscentralerna bidrar med lägre intäkter på -1 309 tkr än tidigare, med främsta orsak att ersättningen för träförsäljningen är betydligt lägre 2025.

KOSTNADER

- Kostnaderna för SÅM är totalt 5 189 tkr lägre än budgeterat under perioden januari till augusti. De lägre kostnaderna beror till stor del på gynnsamma upphandlingar där behandlingsavgifter och transportkostnader minskat. Även konjunkturläget bidrar då mindre mängder avfall lämnas in till SÅM:s anläggningar.
- Kostnaderna för administrationen ligger cirka 2 267 tkr lägre än budget. Hälften är kopplat till personalkostnader där en tjänst har varit vakant samt att tjänsten som verksamhetschef för ÅVC och omlastning var vakant under en period. Därutöver avses främst konsultkostnader och informationsinsatser som är planerade längre fram 2025.
- Kostnaderna för insamling av hushållsavfall ligger 153 tkr lägre än budget. Detta beror framförallt på att det inte skett några indexeringar i befintliga avtal.
- Behandlingskostnaderna för matavfall och restavfall ligger 828 tkr lägre än budget. Detta beror framförallt på att det inte skett några indexeringar i befintliga avtal samt mindre avfallsmängder än förväntat.
- Kostnaderna för anläggningarna ligger cirka 1 941 tkr lägre än budget vilket bland annat beror på lägre kostnader för mottagning, transport och behandling av material under perioden januari till augusti.
- De finansiella kostnaderna ligger något lägre än budget (220 tkr).

AVSKRIVNINGAR

Årets planerade investeringar på återvinningscentralerna har försenats. Totalt sett är avskrivningskostnaderna därför 382 tkr längre än budget.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH BALANSKRAVET

Kommunallagen ställer krav på god ekonomisk hushållning för kommunerna. SÅM är ett kommunalförbund som utifrån kommunallagen har övertagit medlemskommunernas ansvar enligt 15 kap. miljöbalken. Ansvar för avfallshantering som åligger kommunerna enligt denna lag.

Avfallsverksamheten är en strikt taxefinansierad verksamhet som ska utgå ifrån kommunallagens självkostnadsprincip enligt 2 kap. 6 §. Självkostnadsprincipen säger att kommuner och därigenom kommunalförbund inte får ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. Även i kommuner ska således avfallsverksamheten särredovisas från kommunens övriga verksamhet. Överuttag, det vill säga taxeinkomster som överstiger kostnaderna för det kommunala avfallsuppdraget, ska inte betraktas som en vinst utan som en skuld som ska återföras till avgiftskollektivet. I normgivningen för den kommunala redovisningen görs följande uttolkning; "I den mån verksamhetens avgiftsuttag uttryckligen regleras av självkostnadsprincipen och avgiftsuttaget överskrider självkostnaden, ska intäkten minskas och överuttaget bokföras som en förutbetalad intäkt (det vill säga som en skuld till avgiftskollektivet)." Detta innebär att taxeinkomsterna bör intäktsredovisas enligt den omvända matchningsprincipen.

Då överuttag enligt ovan inte är att anse som en vinst, utan snarare en skuld, så konstateras det samtidigt att grundregeln i balanskravet, att intäkterna ska vara större än kostnaderna, inte är tillämpligt för SÅM:s verksamhet. Med anledning av detta så redovisas normalt inget balanskravsresultat.

I rättspraxis har det godtagits att återbetalningspliktiga överuttag inte betalas tillbaka direkt till brukarna utan att medlen i stället gottgörs avgiftskollektivet genom avgiftsuttaget. En förutsättning för en sådan kollektiv reglering har varit att det skett enligt plan och inom en inte alltför lång tid från överuttaget. Eftersom varje generation ska stå för sina kostnader har det ansetts rimligt att återföring av överuttag sker inom en treårsperiod. Regleringen enligt denna "treårsregel" kan således ske genom att justera avgiftsuttaget eller kostnadsnivån upp eller ned beroende på vilken situation avfallsverksamheten befinner sig i.

Den 1 januari 2024 övertog kommunerna det operativa ansvaret för insamling av förpackningsavfall från hushåll. För insamlingen får kommunerna en ekonomisk kompensation från förpackningsproducenterna. Under 2024 blev ersättningen för den fastighetsnära insamlingen hos permanentboende villahushåll högre än väntat, vilket innebar att SÅM fick ett överuttag på 11,2 miljoner kronor. Överuttaget 2024 är därmed bokfört som en kortfristigt skuld till avgiftskollektivet i delårsbokslutet

En återbetalning till fastighetsägare för villahushåll (permanentbostad) kommer ske under hösten 2025 för att minska skulden till taxekollektivet. De flesta som uppfyller återbetalningskriterierna kommer få ett avdrag på sin faktura i september månad 2025, resterande får ersättningen utbetald genom Swedbanks lön- och utbetalningssystem, SUS, senare under hösten.

FINANSIELLA MÅL

Förbundsdirectionen har beslutat

- att förbundet ska bedriva sin verksamhet enligt självkostnadsprincipen som finns redovisad i Kommunallag 2017:725, 2 kap 6§, samt enligt Miljöbalken 1998:808, 27 kap. 5§ som anger att renhållningsavgiften skall bestämmas till högst det belopp som behövs för att täcka nödvändiga kostnader.

- att resultatet skall balanseras mot ett nollresultat över en tidsperiod om tre år.

BORGENSÅTAGANDE OCH LÅN

I förbundsordningen framgår att kommunalförbundet SÅM får uppta lån, samt att om borgen krävs av kreditgivare, ska samtliga kommunmedlemmar gå i borgen för lånet eller leasingavtalet.

Vissa kreditgivare kräver därtill ett regressavtal som klargör medlemskommunernas hantering av den finansiella risken, det vill säga hur man avser fördela den solidariska borgen sinsemellan. Ett regressavtal finns således tecknat mellan kommunalförbundets medlemskommuner, där respektive kommuns procentuella andel av förbundets totala invånarantal avgör andel i förbundets tillgångar och skulder.

Borgensförbindelser, Mnkr	Borgenslimit	Skuld 2025-08
Solidarisk borgen för samtliga kommuner, låneförbindelser	250,0	115,0
Solidarisk borgen för samtliga kommuner, checkräkningskredit	10,0	0,0
Totalsumma	260,0	115,0
Gislaved kommuns andel (33 %) låneförbindelser	82,5	38,4
Gislaved kommuns andel (33 %) checkräkningskredit	3,3	0,0
Totalsumma Gislaveds kommun	85,8	38,4
Gnosjö kommuns andel (11 %) låneförbindelser	27,5	12,7
Gnosjö kommuns andel (11 %) checkräkningskredit	1,1	0,0
Totalsumma Gnosjö kommun	28,6	12,7
Värnamo kommuns andel (39 %) låneförbindelser	97,5	44,9
Värnamo kommuns andel (39 %) checkräkningskredit	3,9	0,0
Totalsumma Värnamo kommun	101,4	44,9
Vaggeryd kommuns andel (17 %) låneförbindelser	42,5	19,0
Vaggeryd kommuns andel (17 %) checkräkningskredit	1,7	0,0
Totalsumma Vaggeryd kommun	44,2	19,0

FINANSIELL INFORMATION SÅM

RESULTATRÄKNING

Mnkr	Not	Prognos 2025	202508	202408	202412
Intäkter	1	151,8	103,3	98,9	149,3
Kostnader	2	-122,8	-81,1	-77,7	-119,0
Avskrivningar	3	-16,0	-10,5	-9,4	-14,5
Nettokostnader		13,0	11,7	11,8	15,8
Finansiella intäkter	4	0,2	0,2	0,2	0,3
Finansiella kostnader	5	-3,2	-2,1	-3,0	-4,8
Periodens resultat		10,0	9,7	8,9	11,2

BALANSRÄKNING

Mnkr	Not	202508	202408	202412
Tillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	37,4	34,9	37,7
Maskiner och inventarier	7	59,9	65,4	66
Immateriella anläggningstillgångar	8	0,0	0,0	0,0
Summa anläggningstillgångar		97,3	100,4	103,7
Kortfristiga fordringar	9	38,2	40,3	47,0
Likvida medel	10	33,6	14,0	4,8
Summa omsättningstillgångar		71,8	54,3	51,8
Summa tillgångar		169,0	154,7	155,5
Eget kapital och skulder				
Årets resultat	11	9,7	8,9	11,2
Eget kapital	11	11,0	11,0	11,0
Summa eget kapital		20,7	19,9	22,2
Avsättningar	12	1,1	1,0	1,3
Skulder				
Långfristiga skulder	13	115,0	115,0	115,0
Kortfristiga skulder	14	17,3	6,1	5,6
Leverantörsskulder	14	15,0	12,8	11,4
Summa kortfristiga skulder		32,3	18,8	17,0

NOTFÖRKLARINGAR

Not 1			
Verksamhetens intäkter, Mnkr	202508	202408	202412
Försäljningsmedel	5,6	6,8	10,4
Taxor och avgifter	97,3	91,9	138,8
Övriga intäkter	0,4	0,2	0,2
Summa	103,3	98,9	149,3

Not 2			
Verksamhetens kostnader, Mnkr	202508	202408	202412
Anläggnings, underhållningsmater, inventarier	0,0	1,4	1,5
Köp av verksamhet	43,9	40,3	61,1
Personalkostnader	14,7	13,7	21,0
Lokal och markhyror	1,0	1,0	1,7
Övriga verksamhetskostnader och tjänster	21,5	21,3	33,7
Summa	81,1	77,7	119,0

Not 3			
Av- och nedskrivningar, Mnkr	202508	202408	202412
Avskrivning Immateriella anläggningar	0,0	0,0	0,0
Avskrivning Återvinningscentraler och övriga anläggning	1,7	1,5	2,3
Avskrivning Maskiner och inventarier	8,8	7,9	12,2
Summa	10,5	9,4	14,5

Not 4			
Finansiella intäkter, Mnkr	202508	202408	202412
Ränteintäkter	0,0	0,0	0,1
Övriga finansiella intäkter	0,2	0,1	0,2
Summa	0,2	0,2	0,3

Not 5			
Finansiella kostnader, Mnkr	202508	202408	202412
Räntekostnader	2,1	3,0	4,8
Övriga finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0
Summa	2,1	3,0	4,8

Not 6			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar, Mnkr	202508	202408	202412
Ingående anskaffningsvärde	63,2	55,1	55,1
Investeringar	1,4	4,6	8,1
Utgående anskaffningsvärde	64,6	59,7	63,2
Ingående ack avskrivningar	-25,5	-23,2	-23,2
Årets avskrivningar	-1,7	-1,5	-2,3
Utgående ack avskrivningar	-27,2	-24,7	-25,5
Utgående redovisat värde	37,4	34,9	37,7
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	41 år	44 år	41 år

Not 7			
Maskiner, inventarier, fordon, Mnkr	202508	202408	202412
Ingående anskaffningsvärde	116,2	111,7	111,7
Investeringar	2,7	1,0	5,9
Utrangering	0,0	0,0	-1,4
Utgående anskaffningsvärde	118,9	112,7	116,2
Ingående ack avskrivningar	-50,2	-39,4	-39,4
Årets avskrivningar	-8,8	-7,9	-12,2
Utrangering	0,0	0,0	1,4
Utgående ack avskrivningar	-59,0	-47,3	-50,2
Utgående redovisat värde	59,9	65,4	66,0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	11 år	11 år	11 år

Not 8			
Immateriella anläggningstillgångar, Mnkr	202508	202408	202412
Ingående anskaffningsvärde	0,5	0,5	0,5
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	0,5	0,5	0,5
Ingående ack. avskrivningar	-0,5	-0,5	-0,5
Årets avskrivningar	0,0	0,0	0,0
Utgående ack avskrivningar	-0,5	-0,5	-0,5
Utgående redovisat värde	0,0	0,0	0,0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	5 år	5 år	5 år

Not 9			
Kortfristiga fordringar Mnkr	202508	202408	202412
Kundfordringar Vaggeryd	1,0	0,8	4,1
Kundfordringar Värnamo	2,6	2,1	8,3
Kundfordringar Gnosjö	0,7	1,0	3,1
Kundfordringar Gislaved	1,6	1,7	7,6
Skattemedel	0,6	1,1	3,3
Interimposter	30,0	29,7	21,1
Övriga fordringar inkl moms	1,6	4,0	-0,4
Summa	38,2	40,3	47,0

Not 10			
Likvida medel, Mnkr	202508	202408	202412
Bankmedel	33,6	14,0	4,8
Summa	33,6	14,0	4,8

Not 11			
Eget kapital, Mnkr	202508	202408	202412
Årets resultat	9,7	8,9	11,2
Övrigt eget kapital	11,0	11,0	11,0
Summa	20,7	19,9	22,2

Not 12			
Avsättningar, Mnkr	202508	202408	202412
Pensioner	0,5	0,5	0,5
Löneskatt	0,6	0,4	0,8
Summa	1,1	1,0	1,3

Not 13			
Långfristiga skulder, Mnkr	202508	202408	202412
Långfristigt lån	115,0	115,0	115,0
Summa	115,0	115,0	115,0

Not 14			
Kortfristiga skulder, Mnkr	202508	202408	202412
Leverantörsskulder	15,0	12,8	11,4
Arbetsgivaravgifter	0,5	0,4	0,4
Personalens källskatt	0,4	0,3	0,3
Semesterlöneskuld	0,8	1,0	1,2
Skuld till avgiftskolletivet	11,2	0,0	0,0
Övriga interimsskulder	4,4	4,4	3,7
Summa	32,3	18,8	17,0

INVESTERINGSREDOVISNING, MNKR

Id	Akt	Investeringar	Investeringsutgifter 202501-202508	Investeringsutgifter 202401-202408
	ingen akt	Investering Värnamo	0,00	1 969 126,20
7001		SUMMA Värnamo	0,00	1 969 126,20
	ingen akt	Investering Gnosjö	608 089,00	0,00
7002		SUMMA Gnosjö	608 089,00	0,00
	ingen akt	Investering gemensam	2 660 813,00	1 298 728,00
7004		SUMMA gemensam	2 660 813,00	1 298 728,00
	ingen akt		738 000,00	6 240,00
7006		SUMMA Om-och tillbyggnad Hillerstorps ÅVC	738 000,00	6 240,00
	ingen akt		0,00	2 316 094,00
7007		SUMMA Övertagande av återvinningsstationer	0,00	2 316 094,00
	ingen akt		16 440,00	0,00
7008		SUMMA Om- och tillbyggnad av Gislaveds ÅVC	16 440,00	0,00
		Totalsumma investering	4 023 342,00	5 590 188,20

REDOVISNINGSPRINCIPER

Kommentarer till rekommendationer från rådet för kommunal redovisning

R2 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljning

En inkomst redovisas med det belopp som bolaget fått eller kommer att få. En inkomst redovisas normalt som intäkt först när samtliga av följande villkor är uppfyllda: Inkomsten är möjlig att beräkna på ett tillförlitligt sätt, det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla bolaget samt de eventuella utgifter som uppkommit eller som förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

R3 Redovisning av immateriella tillgångar

Linjär metod tillämpas för avskrivningar. Varje investeringsprojekt använda nyttjandeperiod utgör bedömningsgrund för avskrivningens längd. Redovisning av ackumulerade avskrivningar i not till balansräkningen sker separat enligt bruttometod.

R4 Materiella anläggningstillgångar

Linjär metod tillämpas för avskrivningar. Varje investeringsprojekt använda nyttjandeperiod utgör bedömningsgrund för avskrivningens längd. Redovisning av ackumulerade avskrivningar i not till balansräkningen sker separat enligt bruttometod. Komponentavskrivning tillämpas på vissa övertagna investeringar samt på alla nyinvesteringar.

R6 Nedskrivningar

Ingen nedskrivning av anläggningstillgång har skett under året.

R7 Redovisning av lånekostnader

Rekommendationen efterföljs. Lånekostnader belastar resultatet för årsbokslutet. Upptagna lån redovisas som långfristig skuld.

R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser

Inga ansvarsförbindelser finns.

R10 Upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser

Rekommendationen efterlevs helt. SÅM köper värderingshjälp från Skandia för att erhålla rätt avsättning och ansvarsförbindelse.

Upplysningar enligt rekommendationen lämnas i not till balansräkningen. Redovisning sker enligt rekommendationer för avsättningar.

R13 Redovisning av kassaflöden

Bolaget följer rekommendationen att redovisa en kassaflödesanalys som utmynnar i en förändring av likvida medel och uppdelad i olika sektorer.

Informationer från rådet för kommunal redovisning

Ankomstregistrering av leverantörsfakturor:

Samtliga leverantörsfakturor mottas centralt av ekonomienheten i Vaggeryds kommun.

Ankomstregistrering sker direkt. Administration av leverantörsfakturor köps som tjänst från Vaggeryds kommun. Samverkan Återvinning Miljö har leasingavtal på två bilar. Återstående skuld på dessa är beloppsmässigt förhållandevis små och har inte redovisats som finansiell leasing i enlighet med rekommendation RKR R5 Leasing.

Egna upplysningar

- Löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner har redovisats enligt kontantmetoden.
- Semesterlöneskuld avseende månadsavlönade periodiseras löpande månadsvis och har skuldbokförts.
- Personalomkostnadspålägg har interndeiterats med 40,24 %.
- Kommunernas andel av resultatet fördelas enligt beslutad kvotfördelning: Vaggeryd 17 %, Värnamo 39 %, Gislaved 33 %, Gnosjö 11 %.

FÖRBUNDS DIREKTIONENS GODKÄNNANDE

Direktionen intygar härmed att denna delårsredovisning upprättats i enlighet med årsredovisningslagen, ÅRL och att den ger en rättvisande bild av förbundets verksamhet, ställning och resultat, samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som förbundet står inför. Delårsredovisningen har godkänts för utfärdande av förbunds direktionen.

Marie Johansson (S)

Ordförande

Kristine Hästmark (M)

Vice ordförande

Kjell Örtlund (MiG)

Ledamot

Camilla Karlsson (S)

Ledamot

Gert Jonsson (M)

Ledamot

Klas Gustavsson (EMP)

Ledamot

Tobias Pettersson (M)

Ledamot

Anetté Myrvold (S)

Ledamot





Centralplan 5, 568 30 Skillingaryd 010-414 47 00 kontakt@samiljo.se www.samiljo.se

